

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
DİN HİZMETLERİ GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ

AYASOFYA-İ KEBİR
CAMİ-İ ŞERİFİ
SEMPOZYUMU

2-4 EKİM 2020

www.ayasofyasempozyumu.com

   /@ayasofyasempozyumu

SEMPOZYUM ONLINE YAPILACAKTIR.

2 EKİM 2020 CUMA

AÇILIŞ: 14.00 – 15.00
Kur'an-ı Kerim Tilaveti
Protokol Konuşmaları

AÇILIŞ KONFERANSI: 15.00 – 16.00
Kültür ve Medeniyet Tarihinde Ayasofya
Prof. Dr. İskender PALA

ARA: 16.00 – 17.00

I. OTURUM: 17.00 – 18.30
AYASOFYA TARİHİ

Oturum Başkanı:
Prof. Dr. Huriye MARTI
Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı

1. XVI. Yüzyılın Dört Ünlü Osmanlı Tarihçisinin
Kaleminden Ayasofya Anlatımı ve Değerlendirmesi

Prof. Dr. Mehmet İPŞİRLİ
İstanbul Medipol Üniversitesi İnsan ve Toplum
Bilimleri Fakültesi

2. Geçmişten Günümüze Belgelerle Ayasofya
Dr. Ayşe BEDİR

Türk Tarih Kurumu Yüksek Kurum Uzmanı
3. İstanbul-Ayasofya Bütünleşmesi: Osmanlı'daki
Tarih-i Ayasofya Risaleleri Bağlamında "Ayasofya
Tarihi" Yazım Geleneği

Dr. Arş. Gör. Mustafa Bilal ÖZTÜRK
Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

4. Mütareke Devrinde Ayasofya Üzerine Hakimiyet
Mücadelesi

Prof. Dr. Ali SATAN
Marmara Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi

3 EKİM 2020 CUMARTESİ

II. OTURUM: 10.00 – 11.30
AYASOFYA VE MİMARİ

Oturum Başkanı:
Prof. Dr. Ahmet YAMAN
**Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet
Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi**

1. Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi Mimari Özellikleri
ve Dönemsel Değişimler

Arş. Gör. Mimar Sema KIZILELMA
Atatürk Üniversitesi Mimarlık Fakültesi

2. Bizans Döneminde Ayasofya'nın Tahrip Olması
Doç. Dr. İsmail CERAN
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi İlahiyat
Fakültesi

3. Anı'de Mimarbaşı Trıdat Ustanın İstanbul'a Daveti
ve Ayasofya'yı Tamir Etmesi (989-994)

Dr. Öğr. Üyesi Gürsoy SOLMAZ
Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

4. Osmanlı Devleti'nin Son Dönemlerinde Ayasofya
Camii ve Çevresinde Yapılan Tamiratlar (1839-
1923)

Doç. Dr. Muhammed KÖSE
Erzincan Binalı Yıldırım Üniversitesi Fen Edebiyat
Fakültesi

ARA: 11.30 – 12.00

III. OTURUM: 12.00 – 13.30
AYASOFYA, İLİM VE HİKMET

Oturum Başkanı:
Prof. Dr. İbrahim Hilmi KARSLI
Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı

1. Osmanlı'nın Son Dönem Âlimlerinden ve
Ayasofya-i Kebir Câmî-i Şerifi Kürsü Şeyhlerinden
Manastırlı İsmail Hakkı ve Mevâiz Adlı Eserinin
İncelenmesi

Öğr. Gör. Ömer ŞİMŞEK
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

2. Osmanlı'nın Son Döneminde Ayasofya
Kürsüsünde Bir Mutasavvıf Mütefekkir: Ömer Ferid
Kam ve Ayasofya Vaazları

Dr. Öğr. Üyesi Şeyda ÖZTÜRK
Akdeniz Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

3. Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Ayasofya-i Kebir
Camii'nde Okunan Mevlidlerin Sembolik Değeri

Dr. Arş. Gör. Betül İZMİRLİ
Manisa Celal Bayar Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

4. İstanbul'un Fethinde Ayasofya'da Bir Süfi: Şeyh
Abdülvedüd Efendi (Yâvedüd Sultân) (Ö.860/1455)

Dr. Öğr. Üyesi Nuran ÇETİN
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi İlahiyat
Fakültesi

ARA: 13.30 – 14.30

IV. OTURUM: 14.30 – 16.00
AYASOFYA VE İBADET

Oturum Başkanı:
Dr. Ekrem KELEŞ
Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı

1.İslâm Fetih Geleneği İçinde İstanbul'un Fethi ve Ayasofya'nın Camiye Tahvili

Prof. Dr. Mustafa Sabri KÜÇÜKAŞCI
Marmara Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi

2.Fikhi Dayanakları Bakımından Dinlere Ait Mabedlerin Dönüştürülmesi

Doç. Dr. Ali KUMAŞ
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

3.Mabed-Kimlik İlişkisi Bağlamında Ayasofya'daki İkonların Fikhi Yönü

Dr. Yusuf DOĞAN
Ankara İl Müftüsü

4.Sultanahmet İmarında Ayasofya'nın Rolü

Dr. Aliye ÖTEN
Ümraniye Müftülüğü / Kur'an Kursu Öğreticisi

ARA: 16.00 – 16.30

V. OTURUM: 16.30 – 18.00
AYASOFYA VE DİN HİZMETİ

Oturum Başkanı:
Prof. Dr. Mehmet BOYNUKALIN
Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
(Ayasofya Camii Baş İmam Hatibi)

1.Osmanlı Döneminde Ayasofya-i Kebir Camii Hatipliği ve Vaizliği

Prof. Dr. Murat AKGÜNDÜZ
Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

2.Müstakimzâde'nin "Zâkirân Vâizân-ı Âyâsofya-i Kebir" Risâlesi Bağlamında Ayasofya Vaizleri

Prof. Dr. Mustafa ÖZEL
İstanbul Şehir Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

3.Müzeye Çevrilişi Öncesinde Ayasofya Camii'nin Hayrat Hademesi ve Cami Hizmetleri (1924-1934)

Dr. Mehmet BULUT
Diyanet İşleri Başkanlığı Başkanlık Müşaviri

4 EKİM 2020 PAZAR

VI. OTURUM: 10.00 – 11.30
AYASOFYA VE SANAT

Oturum Başkanı:
Prof. Dr. Mustafa ŞINANOĞLU
İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi Rektörü

1.Ayasofya Camii'nde Osmanlı Tezyinatına Ait En Eski Örnek: Minber Tezyinatı

M. Semih İRTEŞ
Mimar ve Nakkaş

2.Ayasofya Camii Levhaları Üzerine Bazı Mülâhazalar

Prof. Dr. Süleyman BERK
Yalova Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

3.Ayasofya Hazinesindeki Sultan II. Selim, III. Murad ve III. Mehmed Türbelerinin Kalemışleri

Doç. Dr. Ali Fuat BAYSAL - Öğr. Gör. Rıdvan AK - Öğr. Gör. Ayşe Zehra SAYIN

Necmettin Erbakan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi

4.Bizans İkonoklazma Tartışması (726-843) ve Ayasofya: Tasvir İhtilafının Ayasofya Mozaiklerine Yansımaları

Doç. Dr. Bilal BAŞ
ABD Houston Din Hizmetleri Ataşesi

ARA: 11.30 – 12.00

VII. OTURUM: 12.00 – 13.30
AYASOFYA VE EDEBİYAT

Oturum Başkanı:
Prof. Dr. Mehmet Emin MAŞALI
İstanbul İl Müftüsü

1.Orta Çağ'dan Osmanlı'ya Doğu Roma İmparatorluğu Halk Edebiyatında Ayasofya

Dr. Celine AYDIN
Paris Yunus Emre Enstitüsü

2.Klasik Türk Hikâyesinde Vaka Mekânı Olarak Ayasofya Camii

Doç. Dr. Osman ÜNLÜ
Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi

3.Divan Şairlerinin Gözünden Ayasofya
Emrah AYDEMİR - Nuray ÇALIŞKAN AYDEMİR
Eski Türk Edebiyatı Uzmanı - Eski Türk Edebiyatı Uzmanı

4.Osmanlı Yazmalarında Ayasofya'nın Kutsiyeti
Hüseyin SARI
İstanbul Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü Kütüphaneci

ARA: 13.30 - 14.30

VIII. OTURUM: 14.30 – 16.00
AYASOFYA VE SEYAHATNAMELER

Oturum Başkanı:
Dr. Burhan İŞLİYEN
Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı

1.Doğulu ve Batılı Seyyahların Gözüyle Ayasofya:
Mabet Kültüründeki Değişimler

Prof. Dr. İhsan ÇAPCIOĞLU - Kübra ÇETİN
Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi - Ankara
Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yüksek Lisans
Öğrencisi

2.Ayasofya'nın Rus Kültürü İçin Önemi ve
Ayasofya-i Kebir Camii'nin Açılışına Rusya'nın
Tepkisi

Prof. Dr. Nur ÇETİN
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi İktisadi ve İdari
Bilimler Fakültesi Dekanı

3.Rus Kiliseler Tarihçisi A.P. Lebedev'in Ayasofya
İzlenimleri ve Ayasofya Hakkında Yayınlanan
Rusça Eserler Kaynakçası

Dr. Öğr. Üyesi Orzasahet ORAZOV
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi İlahiyat
Fakültesi

4.Gayrimüslim Seyyahların Eserlerinde
Ayasofya'nın Yeri

Dr. Öğr. Üyesi Emrah İSTEK
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Fen Edebiyat
Fakültesi

ARA: 16.00 – 16.30

IX. OTURUM: 16.30 – 18.00
AYASOFYA VE VAKIF GELENEĞİ

Oturum Başkanı:
Dr. Selim ARGUN
Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı

1.Sultanların Ayasofya Camiinde Yaptığı Bağışlar,
İhsânlar ve Sadakalar

Prof. Dr. Mehmet İNBAŞI
Öğr. Gör. Tahsin HAZIRBULAN
Erciyes Üniversitesi Edebiyat Fakültesi - Munzur
Üniversitesi

2.Ayasofya Vakıflarının Haremeyn Evkaf Nezareti
Tarafından İdaresi ve Ayasofya Vakıflarından
Yapılan Haremeyn Tahsisleri

Prof. Dr. Mustafa GÜLER
Afyon Kocatepe Üniversitesi İslami İlimler
Fakültesi

3.İslam Vakıflar Hukuku Açısından Ayasofya-i
Kebir Cami-i Şerifi Evkafının Statüsü

Dr. Öğr. Üyesi Fatih OKUMUŞ
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat
Fakültesi

4.Ayasofya-i Kebir Camii'nin Rumeli
Coğrafyasındaki Akarâtı Hakkında Bir İnceleme

Dr. Öğr. Üyesi Nevzat ERKAN
Kırklareli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi